

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.11.1976, sp. zn. 2 Cz 36/76, ECLI:CZ:NS:1976:2.CZ.36.1976.1

Číslo: 7/1979

Právní věta: Příčinnou souvislost mezi jednáním škůdce a vzniklou škodou nelze dovodit ze skutečnosti, která je již sama následkem, za nějž škůdce odpovídá z jiného právního důvodu. Tak je tomu např. tehdy, utrpěl-li někdo škodu v důsledku reakce (šoku) na zprávu o smrtelném úrazu jiné osoby, který škůdce způsobil a za škodu z něhož (srov. § 448 o. z.) odpovídá.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.11.1976

Spisová značka: 2 Cz 36/76

Číslo rozhodnutí: 7

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Příčinná souvislost

Předpisy: 40/1964 Sb. § 420

§ 421

§ 448

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně se vůči žalované organizaci domáhala náhrady škody na zdraví, která ji vznikla, když se dozvěděla, že její nezletilý syn, který se zúčastnil se svým otcem a bývalým manželem žalobkyně vyhlídkového letu pořádaného žalovanou organizací, utrpěl v souvislosti s tímto letem zranění, na jehož následky zemřel; žalobkyně byla stížena psychickým šokem s následnými poruchami hybnosti a vyjadřování, depresivními a úzkostnými stavy, které přes léčení nepominuly a přetrvávají. Žalobkyně uváděla, že podle znaleckého posudku jde u ní o vážnou duševní poruchu vzniklou působením otřesného zážitku, a proto požadovala náhradu za ztížení společenského uplatnění s přihlédnutím k bodovému hodnocení znalce.

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 1 byla žaloba zamítnuta.

Rozsudkem městského soudu v Praze byl k odvolání žalobkyně tento rozsudek soudu prvního stupně změněn a žalované organizaci byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 9000 Kčs s 3 úrokem od 22. 5. 1973 do zaplacení a nahradit náklady řízení u soudu prvního stupně v částce 1340 Kčs a náklady odvolacího řízení v částce 670 Kčs. Odvolací soud vycházel z toho, že je dána příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním žalované organizace a mezi škodou na zdraví žalobkyně, za niž podle ustanovení § 421 odst. 2 o. z. žalovaná organizace odpovídá.

Nejvyšší soud ČR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, tak, že uvedeným rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Jedním z nezbytných předpokladů vzniku odpovědnosti za škodu podle občanského zákoníku je existence příčinné souvislosti mezi právní skutečností, za niž se odpovídá, a mezi škodou, a to bez ohledu na to, zda jde o odpovědnost založenou na principu zavinění nebo odpovědnost bez zřetele na zavinění. Při zjišťování příčinné souvislosti je třeba zkoumat, zda v komplexu skutečností přicházejících v úvahu jako příčiny škody existuje skutečnost, se kterou občanský zákoník odpovědnost v daném případě spojuje. Přitom odpovědnost nelze neomezeně činit závislou na kauzalitě, neboť by tu mohlo vést k zákonu neodpovídajícímu neúnosnému ukládání povinnosti nahradit škodu.

V daném případě, kdy odpovědnost žalované organizace za škodu byla posuzována podle ustanovení § 421 o. z., bylo nutno vzít v úvahu, že žalovaná organizace by odpovídala za škodu jen tehdy, jestliže by byla způsobena v rámci plnění jejich úkolů těmi, kteří tyto úkoly plnili. K poškození zdraví žalobkyně došlo následkem reakce na smrtelný úraz jejího dítěte. Uváděná příčina tedy spočívá ve skutečnosti, která je již sama následkem, za nějž žalovaná organizace z jiného právního důvodu (podle ustanovení § 427 a násl. o. z.) odpovídá a z něhož nyní žalobkyně dovozuje svůj nárok. Příčinnou souvislost mezi porušením právní povinnosti organizací a poškozením zdraví žalobkyně jako právně relativním následkem nelze však se zřetelem k tomu, co bylo shora uvedeno, dovodit, takže tu chybí základní zákonný předpoklad odpovědnosti organizace za škodu. Odůvodnění rozsudku odvolacího soudu také nesprávně dovozuje, pokud jde o základ nároku žalobkyně, že škoda vznikla žalobkyni je přímým důsledkem protiprávního úkonu žalované organizace, zatím co přímým důsledkem je tu uvedený smrtelný úraz dítěte žalobkyně.

Pokud tedy odvolací soud dospěl k závěru, že žalovaná organizace za škodu vzniklou žalobkyni odpovídá, porušil tím zákon v ustanovení § 421 odst. 1 a 2 o. z.